

שיחה

יציאת שבת
6:35

בניית שבת
5:36

יוצא לאור לעילוי נשמת הקדושים

מיכאל יצחק מליק ואברהם פלדמן הי"ד

פרשת נח, ראש חודש מרחשון תשע"ה, שנה שלוש ושש, גיליון מס' 2

גליון זה יוצא לאור בחסות עיריית רחובות, האגף למוסדות העירייה, המחלקה לתרבות תורנית

אברהם

מבול

בשנת אלף תרנ"ו לבריאת העולם, החל המבול לרדת במשך שנה ואחד עשר יום. מדוע בחר הקב"ה להחריב את העולם דווקא במבול? האם אין בו עונש כללי מדי?

"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים לְנֹחַ: קַח לְךָ אֶת-בְּנֵי-כָל-בְּשָׂרָה לְךָ וְאֶת-כָּל-בְּהֵמַת הַבָּרָה אֲשֶׁר-לְךָ וְאֶת-כָּל-בְּהֵמַת הַחַדָּשׁ וְאֶת-כָּל-רֶמֶשׂ הָאֲרֶץ אֲשֶׁר-לְךָ וְאֶת-כָּל-רֶמֶשׂ הָאֲרֶץ אֲשֶׁר-לְךָ וְאֶת-כָּל-רֶמֶשׂ הָאֲרֶץ אֲשֶׁר-לְךָ..."

הַאֲרֶץ... וְאֶת-כָּל-רֶמֶשׂ הָאֲרֶץ אֲשֶׁר-לְךָ וְאֶת-כָּל-רֶמֶשׂ הָאֲרֶץ אֲשֶׁר-לְךָ וְאֶת-כָּל-רֶמֶשׂ הָאֲרֶץ אֲשֶׁר-לְךָ... (ו, יג-יז).
מפתח הגשמים לא נמסר בידי שליח, אלא הקב"ה דואג בהשגחה פרטית, שטיפה לא תיגע בחברתה, שאם לא כן הרי זה מבול, כפי שמובא במדרש תהלים (מזמור יח): "רבי יהודה בר יחזקאל אמר: כך היה (ר') אבא מברך על הגשמים, יתברך ויתקדש שְׁמִיהַ דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, שהן אלפי אלפים וריבי רְבָבוֹת של טיפין, ואין טיפה נוגעת בחברתה כְּמֵלֵא-נִימָא".

בימי נח, אנשים לא הסתפקו ברכושם ובעצמיותם וגזלו זה מזה. אולי בעקבות זאת, נח חש מחיבור עם אחרים ושמר על צידוקתו. מידה כנגד מידה, הפסיק הקב"ה להשגיח על הטיפות ובכך נוצר ערבוב בין הטיפות והנה המבול.

על פי הרש"ר הירש (בראשית ט, טו), הסיבה שהקב"ה משתמש בְּקֶשֶׁת קְאוֹת לאי-ירידת המבול, היא המשך ותיקון למבול.

אך, אולי יש קשר הדוק עוד יותר בין גווני הקשת לבין כל האמור עד כה. הן זו תהיה הנהגת ה', מכאן ואילך: רבות ומגוונות הדרכים להתפתחות המין האנושי, אך ה' לא יגזור קְלָה על האדם, אלא יחנכנו לקראת המטרה האלקית - על יסוד השוני ורבגווניות בני האדם. והנה, זו כל עצמה של הקשת: היא קרן-אור אחת, מלאה וטהורה, השבורה לשבעה גוונים - מן הקרן האדומה הקרובה אל האור ועד לקרן הסגולה הרחוקה מן האור ומתמזגת עם האופל, אך כל הגוונים הם אור והם מצטרפים לקרן לבנה אחת, המאירה כְּמֵלֵא טהרתה. וכך נרמז לנו: כל הרבגווניות של הנפשות החיות, מנפש האדם ה"אדום" - החסר מעט מאלקים, ועד לנפש הכהה של תולעת רומשת - כולן נפש חיה בכל בשר. ומעל לכל: כל ריבוי הגוונים של נפש האדם, מן האדם הרוחני המאיר באור הרוח ועד לאדם המגושם, שאור ה' בו מעומעם, כולם מחוברים אל החיים וה' פורש עליהם את סוכת שלומו.

המבול ירד, כי כל אחד פלש לתחום של האחר. הקשת מלמדת, שעל אף השוני - כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות, אך אֵל לֹנוּ להסיק מכך, שאין לנו ללמוד ולהתחבר זה בזה. אלא, החיבור צריך להיות וגם הגבול צריך לעבור, הכל במידה ובמשורה - כקשת שגווניה שונים אך מחוברים זה בזה.

לא בְּקֶדֶד, שלמה חנך את בית המקדש בחודש בול. בית הבנוי על "אהבת חנינם", אין סמלי יותר שחונכתו תהיה בחודש המסמל את תיקון שנאת החינם, תיקון המבול, כפי שמבאר הילקוט שמעוני (מלכים-א, רמז קפד), שאף על פי שנשבע הקדוש ברוך הוא, כי "מי נח זאת ליי" (ישעיה נד, ט), אף על פי כן מ' יום בכל שנה היו אותם הימים עושים רושם בעולם, עד שעמד שלמה ובנה את בית המקדש ופסקו אותם מ' יום.

כששלמה חנך את בית המקדש, הייתה זאת עדות נאמנה שְׁמִי המבול לא ישובו.

הרב אבי שיש

לנטע ונתי שיש האהובים, מזל ושפע טוב בהקמת ביתכם, תהא השכינה שורה במעונכם

לאורם נלך / עורך: נפתלי יערי

"איש צדיק תמים היה בְּדִרְתָּיו" (ו, ט)

מספר אחד מתלמידיו של הצדיק הירושלמי- ר' אריה לוי זצ"ל, בישיבת "עץ חיים" בירושלים: באחד הלילות, הופתעו הורי לראות את ר' אריה ניצב בפתח ביתנו. התברר, כי בצהרי אותו יום, ניגשתי לחדרו של ר' אריה שהיה המשגיח הרוחני בתלמוד תורה "עץ חיים", כדי לשאול אותו משהו. ר' אריה היה עסוק באותה שעה ובקשני בעדינות, כי אמתין לו מעט.

משנתארכה השעה ור' אריה עדיין היה עסוק, הלכתי לביתי. בלילה, בא ר' אריה לביתי כדי לשמוע מה בפי. התברר, כי נזכר ועלה חשש בלבו, שמא ציער אותי בהמתני לו לשווא ומחשבה זו הטרידה אותו.

תמהו הורי ואמרו לו: "ר' אריה, בשל כך היית צריך להטריח עצמך ולכתת רגליך בלילה עד לביתנו, הרי היית יכול לשאול אותו למחרת בבוקר לחפצו?"

"רצייתי להפיס את דעתו של בנכם, לא רצייתי שיצטער בשל כך אף לילה אחד", ענה ר' אריה.

על פי "צדיק יסוד עולם"

"איש צדיק תמים היה בְּדִרְתָּיו" (שם)

פעם, שאל בנו של ר' אריה לוי- הצדיק הירושלמי זצ"ל, את אביו: מדוע מרבים כל כך הרבה אנשים לבא אליו ולתנות בפניו את צרותיהם, הלא הוא עצמו אינו אדם עשיר ואף אינו בעל מופתים וסגולות, מה יש בידו לעשות כדי לעזור להם?

השיב לו ר' אריה: אכן, נכון שיש בירושלים עיר הקודש צדיקים רבים וגדולים, בעלי מופתים וסגולות, ויש בה בירושלים אף אנשים רבים אמידים ועשירים הרבה יותר ממני. האנשים באים אלי, לא בגלל עושרי שכידוע לך איננו, ולא בגלל חכמתי שהרי יש חכמים ממני בהרבה. באים הם אלי, רק כינן שהם מרגישים שבשעה שהם מדברים עמי ושוטחים את צרותיהם בפני, לא רק שאני מקשיב לדבריהם, אלא הם מרגישים שאני מבין אותם, שאני חש את מצוקותיהם, כאילו הייתי מולבש בתוך גופם. יודעים הם, כי לבי נתון עם השואל והמבקש, לא פחות משנתן הוא עם עצמו.

על פי "צדיק יסוד עולם"

מהמדרש לפרשה

בראשית רבה, פרשה לו, ח

"וַיֹּאמֶר: בְּרוּךְ ה' אֱלֹקֵי שָׁם" (ט, כו - כז) - אמר ריש לקיש: אף מִיִּפְתַּת עֲמֵדוֹ בְּאֶהְלֵי שָׁם. וַיֹּאמֶר: בְּרוּךְ ה' אֱלֹקֵי שָׁם... יִפְתָּ אֱלֹקִים לְיָפֶת" - זה כורש שהוא גוזר שְׁיִבְנֶה בית המקדש, אף על פי כן (שם): "וַיִּשְׁכַּן בְּאֶהְלֵי שָׁם" - אין שכינה שורה אלא בְּאֶהְלֵי שָׁם. בר קפרא אמר: יהיו דברי תורה נאמרים בלשונו של יָפֶת בתוך אֶהְלֵי שָׁם. רבי יודן אמר: מכאן לתרגום מן התורה, הני הוא דאמר (זהו שנאמר) (נחמיה ח, ח): "וַיִּקְרָאוּ בְּסֵפֶר בְּתוֹרַת הָאֱלֹקִים" - זה המקרא, "מפורש" - זה תרגום.

לקוראינו: מאמרים המופיעים ללא ציון שם הכותב, נכתבו על ידי חברי המערכת

חברי המערכת: הרב אברהם פוס, משה רוט, נפתלי יערי, יהודה מליק
העריכה בסיוע אברכי כולל "יד ברודמן" ללימודי הוראה ודיינות, בית שפירא, רחובות

טלפון: 08-9412048

אתרנו באינטרנט: www.pirsuma.com/siach

הדפסה: דפוס ש.ה.ר. רחובות טל. 08-9475106